

Право на працю осіб, що перебувають у СІЗО

Слідчий ізолятор (СІЗО) — пенітенціарна установа Державної пенітенціарної служби, яка призначена для утримування осіб, щодо яких було обрано запобіжний захід у вигляді взяття під варту на будь-якій стадії кримінального судочинства (до судового процесу, після вироку до направлення в арештний дім, виправний центр чи колонію), крім військовослужбовців, які утримуються на гауптвахті.

Взяття під варту (перебування особи в слідчому ізоляторі) не є підставою для припинення трудового договору. Тому протягом часу перебування в місцях попереднього ув'язнення за особою зберігається місце праці і посада, які вона займала до арешту. При звільненні цієї особи на реабілітаційній основі час перебування в місцях попереднього ув'язнення зараховується як до загального трудового стажу, так і до стажу роботи за спеціальністю. У разі засудження особи і вступу вироку в законну силу трудовий договір розривається з дня взяття під варту.

Відповідно до ст. 16 Закону України "Про попереднє ув'язнення", особи, взяті під варту, за їх згодою та з дозволу особи або органу, у провадженні яких перебуває справа, можуть залучатися до роботи у виробничих майстернях, у камерах або на ремонтно-будівельних роботах, але в межах території місця попереднього ув'язнення (в межах слідчого ізолятора).

При цьому забезпечуються вимоги ізоляції та роздільного тримання ув'язнених, правила техніки безпеки при виконанні робіт, норми санітарії та гігієни. З цією метою у майстернях вивіщуються протипожежні правила, правила техніки безпеки та витяги з Закону України "Про охорону праці", а до робіт допускаються лише особи, які пройшли медичне обстеження.

Ув'язнені, які виявили бажання працювати, подають заяву начальнику СІЗО, який зобов'язаний у **триденний строк** розглянути її та прийняти відповідне рішення.

Прибутки, одержані внаслідок використання праці ув'язнених, не підлягають оподаткуванню і використовуються для упорядкування місць попереднього ув'язнення та поліпшення умов тримання під вартою.

Праця таких осіб оплачується за тарифними ставками (окладами) відповідно до законодавства. Із заробітку ув'язнених за виконавчими документами проводяться відрахування в порядку, встановленому законодавством України.

Нарахована заробітна плата ув'язненим після проведення утримань і відрахувань, передбачених законодавством, зараховується на їхні особові рахунки.

Взяті під варту особи можуть залучатися без оплати їх праці лише до робіт, пов'язаних із створенням належних санітарно-побутових умов і впорядкуванням місця попереднього ув'язнення. До таких робіт ці особи залучаються по чергово у вільний від проведення слідчих дій час і не більш як на дві години протягом дня.

Особи, узяті під варту не допускаються до роботи у відділах (відділеннях, групах) спеціального обліку, фотолабораторіях, радіотрансляційних вузлах, з розмножувальною апаратурою, до управління транспортними засобами, що виїжджають за межі слідчого ізолятора, а також до ремонту та експлуатації засобів охоронно-тривожної сигналізації, зв'язку та догляду за службовими собаками.

Відповідно до вимог статті 4 Закону України "Про попереднє ув'язнення" та статті 89 Кримінально-виконавчого кодексу засуджені до позбавлення волі можуть бути залишені за їх письмовою згодою у СІЗО для роботи з господарського обслуговування.

Залишення засудженого для роботи з господарського обслуговування оформляється наказом начальника СІЗО не пізніше десятиденного строку з дня набрання вироком законної сили або з дня надходження із суду розпорядження про виконання вироку, який набрав законної сили. Копія наказу і заява засудженого долучаються до його особової справи.

**Головний спеціаліст
відділу правової роботи, правової освіти,
реєстрації нормативно-правових актів та систематизації
Головного управління юстиції в Івано-Франківській області**

Шумська Катерина Іванівна